

## INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	pag.	2
Familieëunie 8 april 2006	pag.	3
Financiën	pag.	5
Wicher Boissevain 1925 – 1981	pag.	6
Boissevains op brief	pag.	8
Nanna 1861 – 1944	pag.	9
Opsporing verzocht	pag.	13
Varia	pag.	14
Familieberichten en aanvullingen	pag.	16

### BESTUUR BOISSEVAIN-STICHTING

Charles F.C.G. Boissevain

(voorzitter)

Burg. Van der Feltzweg 138, 7391 HR Twello,  
tel. 0570 – 61.42.78, fax 0570 – 67.00.40

Jan Willem F. Boissevain

(secretaris/penningmeester/webmaster)

Poortlaan 5-A, 2242 GN Wassenaar,  
tel. 070 - 517.66.56

Gustaaf W.O. Boissevain

(lid)

Graan voor Visch 15202, 2132 EA Hoofddorp,  
tel. 023 - 563.53.01

Annemie Verbeek - Boissevain

(lid)

Van Nijenrodeweg 623, 1082 HX Amsterdam,  
tel. 020 - 642.65.26

Raymond G. Boissevain

(lid)

Overdam 2, 2641 ML Pijnacker,  
tel. 015 - 361.76.07

Jeroen Boissevain

(lid)

Witte Paardstraatje 1, 3764 DC Soest,  
tel. 035 - 601.86.41

Robert L. (Bob) Boissevain

(adviseur)

Esdoornkade 4, 2101 WN Heemstede,  
tel + fax 023 - 528.68.49



Website Boissevain Stichting:

[www.boissevain.org](http://www.boissevain.org)

Postbankrekening:

307.52.33 t.n.v. Boissevain Stichting te Wassenaar

ABN AMROrekening:

412.169.649 t.n.v. Boissevain Stichting te Wassenaar

Vertaling:

Suzanna Eileen (Sue) Boissevain, Nieuw-Zeeland

Druk + vormgeving:

Grafisch Bureau Bekkers, Soest

Oplage Nederlandstalig Bulletin:

150 exemplaren

Oplage Engelstalig Bulletin:

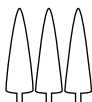
250 exemplaren

*Foto omslag Bulletin:*

*Suzanne Elisabeth Boissevain (1783-1870)*

*Illustratie omslag Bulletin:*

*Op 29 april 1843 bezocht koning Willem II in Amsterdam het eerste drijvende droogdok van ons land. Op het schilderij door Hendrik Vettewinkel is de koninklijke sloep afgebeeld, varende naar het dok. Daarin ligt de bark 'Amstel' van rederij Boissevain & Kooy (fragment). Schilderij, koninklijke sloep en model van het droogdok te zien in Nederlands Scheepvaartmuseum op 8 april.*



## VOORWOORD

**T**ja, ik kan het wel van daken schreeuwen: **KOM NAAR DE FAMILIEREUNIE IN AMSTERDAM OP ZATERDAGMIDDAG 8 APRIL A.S.!** We hebben dan in Nederland zo'n drie maanden ervaring met het nieuwe ziekte-kosten- en pensioenstelsel en het zou best eens kunnen zijn dat een goede band met familieleden in de toekomst nog noodzakelijker is dan tot nu! Natuurlijk zijn we ook benieuwd of er weer net zo veel 'relatives' uit Amerika, Canada, Engeland, Zwitserland en Frankrijk komen en er een weekje Holland aan koppelen als de vorige keer. Op 7 april 2001 hadden we een recordopkomst van zo'n 140 deelnemers en het zou geweldig zijn wanneer we dat kunnen evenaren. Kijk de foto's van die bijeenkomst in ons Bulletin van 2001 nog maar eens na. Verderop in dit Bulletin vindt u nadere informatie over de komende reünie, die 'voor elk wat wils' biedt. Een ding is zeker: u treft zeker mensen die u al heel lang niet meer hebt gezien en die u altijd graag nog eens had willen zien!

Afgelopen zomervakantie las ik de onlangs verschenen en zeer gedegen biografie van Aletta Jacobs in een paar dagen uit. Aletta Jacobs (1854 - 1929) is een vrouw die het aanzien van Nederland veranderd heeft. Zij was de eerste vrouw in Nederland die een HBS bezocht, de eerste vrouw die universitair onderwijs volgde, de eerste vrouw die arts werd en de eerste vrouw die promoveerde. En zij had nog meer verdiensten. Enkele voorbeelden slechts: zo'n kwart eeuw lang stond zij in Nederland aan het hoofd van de Vereniging voor Vrouwenkiesrecht en in haar missie voor wereldvrede bezocht ze de toenmalige Amerikaanse president Woodrow Wilson. In dit 'wereldje' draaiden ook Dr. Mia Boissevain en Maria Barbera Boissevain - Pijnappel mee en het is goed te realiseren dat ook Boissevains op de barricaden stonden voor dit goede doel. Het toeval wilde vervolgens dat ik via e-mail contact kreeg met Klarissa Nienhuys, de kleindochter van Maria Boissevain - Pijnappel en dochter van de romanschrijfster Dieuke Boissevain (NP p 71). Zij is ook in deze materie geïnteresseerd. Samen verwonderden wij ons over het feit dat een drukbezet echtpaar met werk, allerlei bestuursfuncties en tien kinderen nog tijd over had voor de strijd voor het vrouwenkiesrecht. Maria was onder meer voorzitter van de Bond voor Vrouwenkiesrecht. Klarissa's verhaal over Nanna, de vrouw achter Maria Boissevain - Pijnappel, verklaart veel over het reilen en zeilen in het huishouden van het gezin Boissevain - Pijnappel. Hartelijk dank hiervoor. We kijken nu al uit naar het vervolgverhaal over de in 1903

gepromoveerde biologe Mia Boissevain (1878 - 1959), de best geklede vrouw van Nederland rond 1900 en betrokken bij de tentoonstelling 'De Vrouw 1813 - 1913'.

In september werden de Nederlandse Boissevains weer onaangenaam getraakteerd op een reclamebrief van de Stichting Genealogie Nederland, die de 'interessante geschiedenis van het oude geslacht Boissevain' te koop aanbiedt. Gaat u hier vooral niet op in! U krijgt een boek dat voor 80 % uit een algemeen genealogisch verhaal bestaat en voor de rest uit een soort uittreksel uit het telefoonboek op de naam Boissevain. Het is dezelfde waardeloze figuur als degene die dit boek in 2001 via uitgeverij 'De Heraut' aanbood. Aan allerlei andere families biedt hij hetzelfde aan en de man werd in een consumentenprogramma op de TV aan de schandpaal genageld. Pure oplichterij. Een exemplaar van het boek is ter inzage tijdens de reünie. Tot slot: klikt u eens op [www.familienaam.nl](http://www.familienaam.nl) en vul uw naam in. Alles wijst richting Amsterdam en daarom organiseren wij de reünie in die plaats! Een gelukkig nieuwjaar toegewenst.

*Charles F.C.G. Boissevain, voorzitter.*



*Foto van Charles E.H. Boissevain en Maria Barbera Pijnappel, mogelijk rondom hun huwelijksdatum in 1891 genomen.*

## FAMILIEREUNIE ZATERDAG 8 APRIL

Op 8 april 2006 komt de familie Boissevain weer bij elkaar voor een grote reünie in Amsterdam. In het programma een beetje maritieme familiegeschiedenis, de altijd succesvolle rondvaart over de Amsterdamse grachten en vooral veel gezellig samenzijn en bijpraten. De eerste aanmeldingen waren al binnen voordat het programma rond was en we vertrouwen er dus op dat u weer in grote getale komt. Schroom niet elkaar op te bellen, te mailen, met elkaar mee te rijden etc., als u maar komt!

Het programma begint in het Nederlands Scheepvaartmuseum, waar wij een rondleiding krijgen over de scheepvaart in de 19e eeuw, met aandacht voor enkele specifieke Boissevain-onderwerpen. Voor de kinderen is er een rondleiding op het replica VOC-schip *Amsterdam*, dat naast het museum ligt. Na de rondleiding kunt u op eigen gelegenheid het museum bezoeken of de lunch genieten in het museumrestaurant. Vanaf het museum varen we met een rondvaartboot door de grachten naar Maison Descartes.

De beheerder van het oude Walenweeshuis heeft veel gevoel voor de band die de familie met het gebouw heeft en opent graag zijn deuren. De reünie in Descartes begint met thee, koffie en een borrel, waarbij veel tijd is om bij te praten. Natuurlijk maken we weer familiefoto's per tak. De dag wordt ter plekke afgesloten met een lopend buffet, waarbij ook aan de kinderen en vegetariërs is gedacht. De kinderen worden niet vergeten. Poppentheater Pierlala komt weer en gaat naast poppenkast dit keer met de kinderen

ook muziek maken. Kijk voor een voorproefje eens op [www.pierlala.nl](http://www.pierlala.nl). De kinderen amuseren zich en de ouderen kunnen onbekommerd bijpraten.



*Ouderwetse Hollandse poppenkast met Jan Klaassen en Katrijn.*

Het programma van de familiereünie is als volgt:

### Onderdeel A

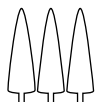
- |           |  |
|-----------|--|
| 11.30 uur | Ontvangst Scheepvaartmuseum (Kattenburgerplein 1, Amsterdam)                         |
| 12.00     | Rondleiding door het Scheepvaartmuseum / Kinderactiviteit op het VOC-schip Amsterdam |
| 13.00     | Museumbezoek en lunch (op eigen gelegenheid)   |
| 14.00     | Vertrek naar Maison Descartes per rondvaartboot                                      |

### Onderdeel B

- |       |  |
|-------|--|
| 15.00 | Aanvang reünie Maison Descartes (Vijzelgracht 2A, Amsterdam)<br>Kinderprogramma: poppenkast en muziek maken met Theater Pierlala |
|-------|--|

### Onderdeel C

- |       |                                |
|-------|--------------------------------|
| 17.30 | Buffet, waarna einde programma |
|-------|--------------------------------|



## FAMILIEREUNIE ZATERDAG 8 APRIL

U kunt zelf kiezen aan welke onderdelen u wilt deelnemen. U kunt zich aanmelden voor een of meer onderdelen via de website, per e-mail of per brief (zie voor adressen het colofon van dit Bulletin). *Graag duidelijk aangeven aan welke*

*onderdelen u meedoet!* Op de website kunt u zien wie zich hebben aangemeld. Leuk voor de voorpret en om afspraken te maken. Het betalen geschiedt cash in de rondvaartboot of bij binnenkomst in Maison Descartes.

Kosten	volwassenen	kinderen
<u>Onderdeel A</u> rondleiding museum en rondvaart (excl. entree museum* en lunch)	€ 15,-	€ 5,-
<u>Onderdeel B</u> reünie, thee, koffie, borrel	€ 11,-	€ 5,-
<u>Onderdeel C</u> dinerbuffet	€ 25,-	€ 10,-

\* Veel deelnemers krijgen korting op de entreprijs via hun museumkaart of op grond van leeftijd. Het is voor de organisatie niet praktisch om gezamenlijk kaartjes te kopen.

Hebt u nog overvloedige exemplaren van publicaties door of over Boissevains, neem ze dan alstublieft mee naar de reünie. Wij zullen daar een tafel inrichten voor de verkoop tegen een 'familieprijs' ten bate van de Boissevain-Stichting.

Het boekje, waarin de meeste van onze familieleden staan beschreven, de 72<sup>e</sup> jaargang van Nederland's Patriciaat uit 1988, is tijdens de reü-

nie te koop. Oude afleveringen van de Bulletins zijn gratis beschikbaar. Verder wil het bestuur van de voorraad stropdassen af.

Grijp uw kans: 1 das à € 5,- per stuk,  
3 dassen voor € 10,-.

Tot ziens op 8 april!

*Raymond, Jeroen en Annemie Boissevain, bestuursleden.*



*Weet je nog wie dit waren in 2001 en zullen ze er 8 april ook weer bij zijn?*



## FINANCIËN

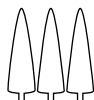
In 2005 ontving de Boissevain Stichting € 1.710 aan donaties via bankoverschrijvingen en € 895 aan donaties in contant geld van buitenlandse donateurs. Dankzij een groot aantal trouwe donateurs die jaarlijks een financiële bijdrage leveren, is de Stichting in staat jaarlijks een bulletin uit te brengen, een website te onderhouden en eens in de vijf jaar een reünie te organiseren. Namens het bestuur dank ik u voor uw financiële bijdrage en de waardering voor het werk van de Stichting die wij afgelopen jaar mochten ontvangen.

Afgelopen jaar hebben wij gewerkt aan verbetering van de lay-out van het bulletin. De kaft is in full color uitgevoerd. De Stichting heeft een gezonde financiële positie. Een deel van de opgebouwde reserve zal worden aangewend voor een bijdrage in de kosten van de reünie.

Het betalingsverzoek voor uw donatie voor 2005 treft u in dit bulletin aan. Betalingen binnen Nederland kunnen worden gedaan via de bijgesloten acceptgiro (vermeld het betalingskenmerk op de overschrijving als u geen gebruik maakt van de acceptgiro). Betalingen vanuit het buitenland kunnen worden gedaan door het opsturen van een bankbiljet of via buitenlandse bankoverschrijving. U kunt nu ook betalen via internet met behulp van PayPal. Dit is een wereldwijd geaccepteerd betaalsysteem. Het is veilig en een makkelijke manier om via internet te betalen via uw eigen PayPal account of met een credit card. Om te betalen met PayPal gaat u naar de pagina Familie Stichting van de familiewebsite. Gebruik de button "Make a Donation" en volg de instructies.

*Jan Willem Boissevain, penningmeester*

Stand t/m 01-10-2005			
<b>Realisatie 2005</b>			
<b>Inkomsten</b>		<b>Uitgaven</b>	
Donaties	€ 2.605,00	Bulletin 2004	€ 1.180,00
Verkoop dassen	€ 0,00	Contributies	€ 22,00
Rente	€ 28,00	Administratie	€ 20,00
		Bank	€ 154,00
		Mailing donaties	€ 717,00
		Internet	€ 192,00
		Batig saldo	€ 349,00
	=====		=====
	€ 2.633,00		€ 2.633,00
 <b>Begroting 2006</b>			
<b>Inkomsten</b>		<b>Uitgaven</b>	
Donaties	€ 2.300,00	Bulletin 2005	€ 900,00
Verkoop dassen	€ 100,00	Contributies	€ 80,00
Rente	€ 40,00	Administratie	€ 50,00
		Bank	€ 150,00
		Mailing donaties	€ 760,00
		Internet	€ 200,00
		Bijdrage reünie	€ 1.000,00
		Saldo	€ - 700,00
	=====		=====
	€ 2.440,00		€ 2.440,00



## WICHER BOISSEVAIN 1925 -1981

## 'Handjevol Nederlanders ontgint Liberiaanse wildernis'

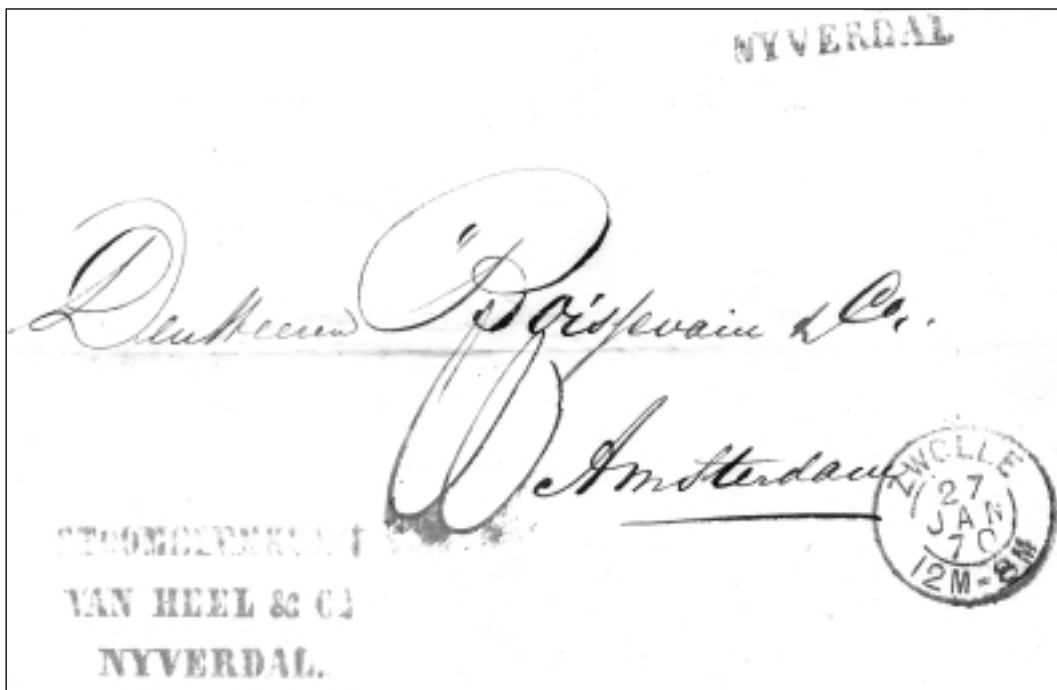
*Wij zitten in de ruime kamer van een eenvoudig prefabricated woning op ruim 100 km van de Liberiaanse hoofdstad Monrovia. Het uitzicht is weids. Op de heuvels, kilometers ver in de omtrek, bevindt zich een nog geen twee jaar oude rubberaanplant met een totale oppervlakte van 2.000 ha. Gastheer van de Telegraafjournalist is de heer W. Boissevain (NP p 142), die er met zijn Nederlandse vrouw en vier kinderen woont. Hij maakt een verontschuldiging gebaar: 'Nee, ik ben geen landbouw-ingenieur. Ik heb alleen de landbouwschool in Deventer, want vier jaar militaire dienst in Nederland en Indonesië hadden mij toch al achterop gebracht.' Uit zijn onopgesmukte verhaal, dat op 5 oktober 1963 in de krant werd afgedrukt, blijkt wel dat het leven beslissingen verlangt, waarop men op geen enkele school afdoende kan worden voorbereid. Een impressie uit het leven van een familielid.*

Toen wij in 1967 uit Indonesië werden verjaagd konden wij in Nederland moeilijk aan de slag komen. De werkgevers wisten niet goed wat zij met ons aan moesten. Een collega van mij verzweeg ten slotte zijn diploma's en ging in een pakhuis aan de arbeid. Maar omdat hij te hard werkte, dreigden enkele medewerkers hem in de gracht te gooien. Ik hoorde dat Amsterdam Rubber van plan was een rubberplantage te stichten in Liberia

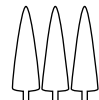
en greep mijn kans met twee handen aan.

In 1959 trok ik in Liberia de 'bush' in om het terrein te verkennen. Draggers waren gauw genoeg gevonden en een van onze eerste daden was het kopen van een lemen hut van het lokale opperhoofd. Dat kostte ons tien dollar. Toen wij het terrein en de plaats waar de fabriek kon worden gevestigd hadden uitgezocht, konden de werkzaamheden beginnen. Er was uiteraard geen water en geen licht en ook de weg moest eerst door ons worden aangelegd. Een rivier bood een grote moeilijkheid, zodat ook de brug door ons werd gebouwd. De verstandhouding met de bevolking is van den beginne af aan uitstekend geweest.

Op een dag was er groot rumoer onder de duizend arbeiders, die wij in dienst hadden. In plaats van aan het werk te gaan, bleven zij in groepjes druk praten. Het probleem bleek te zijn, dat aan de stam een belasting van 25 dollar was opgelegd en dat zij met geen mogelijkheid wisten, hoe zij aan dat geld moesten komen. Ik heb ten slotte aan het opperhoofd aangeboden de 25 dollar te betalen. Er werd onmiddellijk een groot feest georganiseerd, dat ik ook moest bijwonen, omdat 'iets wits' dankbaarheid uitdrukt. Enkele bewoners hebben mij later nog met een witte kip verrast, wat voor deze mensen een heel kapitaal is.



Brief aan Boissevain & Co, 1870



## WICHER BOISSEVAIN 1925 -1981

Maar het grootste bewijs van erkentelijkheid kwam toen een deputatie mij, enige dagen later, een jonge dochter kwam aanbieden. Ik vertelde dat ik al een vrouw in Nederland bezat en de wetten van mijn land het bezit van een tweede vrouw niet toelieten. De deputatie was met dit antwoord maar matig tevreden, omdat ik nu eenmaal in hun land was, waar dergelijke dwaze wetten niet bestonden. De ouders van het jonge meisje hebben later nog een pleidooi voor hun dochter gehouden en toen ook dat niet hielp, heeft de stam achtereenvolgens zeven jonge meisjes 'op zicht' gestuurd.



*Wicher Boissevain (1925-1981)*

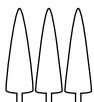
Moelijkheden zijn overigens niet uitgebleven. Plotseling was de stam van mening dat er hogere lonen moesten worden uitbetaald. Een groepje met stokken bewapende Afrikanen trok in de aanplant van groep naar groep, wekte alle arbeiders op het werk neer te leggen en verjoeg het huispersoneel uit de woningen van de drie Nederlanders, die toen de leiding vormden. Op zo'n ogenblik moet je geen vrees tonen, maar de situatie werd toch wel moeilijk, toen een tocht naar de bewoonde wereld onmogelijk bleek, omdat de leiders van de staking de enige weg naar Monrovia geblokkeerd hadden.

Telefoon is er nog niet in dit land en eerst na dit intermezzo hebben wij voor een radioverbinding gezorgd. Er was een mogelijkheid, in schijn toe te geven, opdat in ieder geval de weg zou worden vrijgemaakt. Wij zouden dan echter het vertrouwen van de bevolking verspeeld hebben. Wij bleven weigeren te onderhandelen en eisten, dat de versperringen zouden worden verwijderd. Toen wij daarna president Tubman in Monrovia van de gebeurtenis op de hoogte konden stellen, stuurde deze onmiddellijk een aantal soldaten, die de orde herstelden.

Investeringen als deze zijn ook in financieel opzicht een avontuur. Toen wij in 1959 startten met het project, dat in totaal 12 miljoen gulden zou gaan kosten, was de bevolking enthousiast over het loon van ongeveer 1,25 gulden per dag. Sindsdien zijn niet alleen de lonen bijna verdubbeld, maar zijn door ons ook reeksen van voorzieningen getroffen, waaronder bijvoorbeeld de verstrekking van rijst. In dezelfde periode zijn tegelijkertijd de rubberprijzen aanzienlijk gedaald, zodat het maar gelukkig is, dat wij bij onze oorspronkelijke financiële opzet met ruime marges hebben gewerkt. In deze landen moeten de westerse ondernemers vrijwel alles zelf doen. De Amerikaanse Firestone, waar, tussen haakjes, ruim dertig Nederlanders werken in leidende functies, bezit in Liberia de grootste aaneengesloten rubberplantage ter wereld. Deze onderneming heeft vele dorpen gebouwd voor haar arbeiders, scholen opgericht voor kinderen en sportvelden aangelegd.

Hoewel Firestone aan tienduizenden mensen werk verschaft en grote welvaart om zich heen verspreidt, gaan toch wel kritische stemmen op onder Liberiaanse jongeren, die zich niet (kunnen) realiseren welke problemen de leiding van zo'n onderneming inhoudt. Maar gelukkig beschikt Liberia over een wijs man aan het hoofd van de regering, president William V.S. Tubman, die de belangen van zijn land op bekwaam wijze behartigt. De president wordt telkenmale met overweldigende meerderheid herkozen. Bij de laatste verkiezing heeft mijn chauffeur zeventien maal op hem gestemd, uiteraard telkenmale zogenaamd voor een ander. 'Als de president dit zou bemerken zou hij alleen maar blij zijn, dat iemand er blijk van geeft zoveel van hem te houden, was zijn verklaring voor zijn enthousiasme bij de stembus.

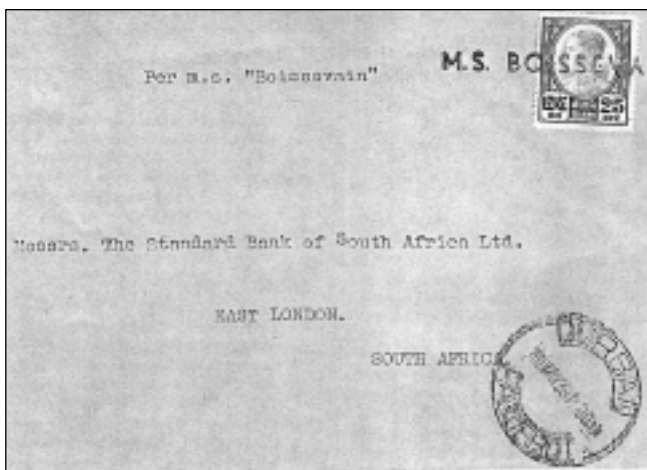
*Met dank aan Jan Wilem Boissevain, Wassenaar (NP p 142).*



## BOISSEVAINS OP BRIEF

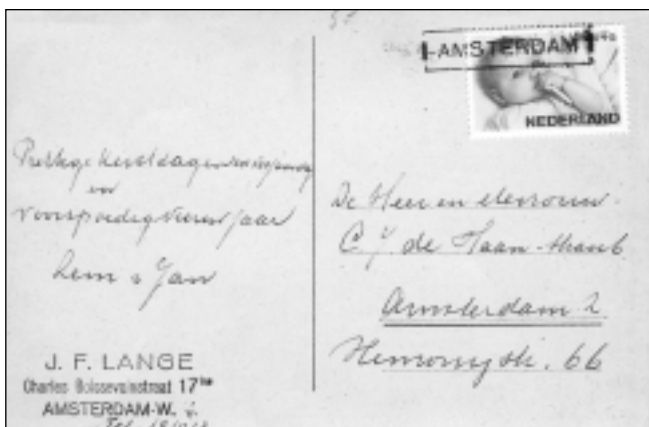
**D**rie vermeldingen van onze familienaam op een brief wil ik u curiositeitshalve niet onthouden.

De eerste, in een jaloersmakend handschrift, betreft de enveloppe van een brief uit 1870 van een blekerij te Nijverdal (in de mooie provincie Overijssel) aan de firmanten van rederij Boissevain & Co te Amsterdam. Dat beide firma's zakelijk contact hadden, hoeft geen verbazing te wekken. Boissevain & Co vervoerde van oudsher voor de Nederlandse Handel-maatschappij (NHM) veel textiel van en naar het voormalige Nederlands - Indië (nu Indonesië).



*Brief aan Boissevain & Co, 1870*

Sterker nog: de transporten voor de NHM waren de ontstaansredenen voor onze familierederij in de jaren '30 van de negentiende eeuw. De dichtbij Nijverdal gelegen Twentse textielindustrie leverde de in Indië veel gevraagde weefgoederen. Koning Willem I, de koopman - koning, had aan



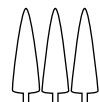
*Briefkaart vanuit de Boissevainstraat, 1966*

het begin van de negentiende eeuw al gezorgd voor goede verbindingen met Twente en met Nijverdal in het bijzonder. De NHM had er zijn magazijnen, waar de textiel werd opgeslagen, gekeurd en voor verzending per schip gereedgemaakt. Het bleken van de goederen maakte deel uit van het bewerkingsproces, dat textiel in goede conditie houdt en een mooi aanzien geeft. In 1861 richtte 'oud-Indischman' S. van Heel de aan het riviertje De Regge gelegen blekerij op. In 1864 wordt de firma voortgezet onder de naam Van Heel & Co. De periode van de Frans - Duitse oorlog van 1870 - 1871 geldt als een moeilijke periode. Dit leidde ertoe, dat de firma in 1871 werd omgezet in de NV Nederlandsche Stoom-Blekerij. Hierdoor kon het bedrijf kapitaal van buiten de familie aantrekken. Voor Boissevain & Co was het ook een stormachtige periode. De zeilvaartrederij was door de opkomst van de stoomvaart op zijn retour. De firma had toen nog slechts vier schepen, terwijl dat aantal in bijvoorbeeld 1856 nog zeven was. Het aantal vervoerde tonnages was 1/3 deel minder. En 1870 was ook het jaar, waarin directeur Jan Boissevain zijn Stoomvaartmaatschappij Nederland oprichtte. Een jaar eerder was het Suezkanaal geopend en hij zag nieuwe mogelijkheden. Welke rol de blekerij van Van Heel hierin speelde, is onbekend. Feit is, dat de brief op 26 januari is verstuurd vanuit Nijverdal en 27 januari 's morgens vanuit Zwolle en diezelfde dag 's middags in Amsterdam werd ontvangen. De portkosten hoefden nog niet door de verzender te worden betaald, vandaar het ontbreken van een postzegel. De kosten werden door de ontvanger betaald bij het afhalen van de brief bij het postkantoor of bij de bestelling aan huis.

De tweede brief werd in 1939 per m.s. *Boissevain* vanuit Siam (nu Thailand) verstuurd naar Zuid-Afrika. Het schip fungeerde behalve als transportmiddel ook als officieel postkantoor, vandaar de afstempeling met het eigen scheepsstempel.

Tot slot de kerst- en nieuwjaarswens van Leni en Jan. De kaart is gefrankeerd met een Kinderpostzegel van 1966, dus zal de wenskaart ook wel in dat jaar zijn verstuurd. De Charles Boissevainstraat is een kleine maar niet onbelangrijke straat in een wijk ten zuiden van de Sloterplas en ongetwijfeld heeft de familie Lange er met plezier gewoond.

*Charles Boissevain, Twello (NP p 116)*





## NANNA 1861-1944

### De vrouw achter Maria Boissevain - Pijnappel

*María Barbara (Marie voor intimi) Boissevain - Pijnappel (1870 - 1950, NP p 70) genoot in haar tijd in Nederland enige bekendheid vanwege haar inzet voor het vrouwenkiesrecht. Daarnaast wordt ze ook vaak geroemd als lid van Provinciale Staten, omdat ze haar publieke en politieke taken zo goed uitvoerde en tegelijkertijd moeder was van een groot gezin. Zonder iets te willen afdoen aan haar prestaties (waarover elders meer), is het opvallend dat in alle artikelen over - of in interviews met - haar met geen woord gerept wordt over de vrouw op de achtergrond, die haar carrière mogelijk maakte. Het betreft de kinderjuffrouw Nanna, die voor alle tien kinderen zorgde en ook nog vaak voor vele kleinkinderen van Maria en haar echtgenoot Charles (NP p 69). Kleindochter Klarissa Nienhuys (dochter van Dieuke) beschrijft haar leven en geeft daarmee tevens inzicht in het dagelijks leven van ons familielid.*

De meeste mensen kennen haar alleen maar bij haar huisnaam Nanna. Officieel heette ze Johanna Maria de Graaff. Ze werd geboren op 10 december 1861 te Nieuwer Amstel, 's morgens om 9 uur, in een huis dat aan het Tuinpad in Wijk N71 AA stond.

Haar vader is Johannes de Graaff, die molenaar van beroep is. Hij is geboren in 1834 te Amsterdam en zal daar op 40-jarige leeftijd ook overlijden. Hij is ten tijde van de geboorte van Nanna 27 jaar. Haar moeder heet Matje Zwankhuizen, geboren in 1831 te Weesp en dus 30 jaar als ze haar eerste kind krijgt. Ze is 62 jaar oud wanneer ze in 1894 overlijdt. De dag na de geboorte van Nanna doet vader aangifte en de twee wettelijk voorgescreven getuigen zijn de scheepsjager Jacobus Wagenaar en leerlooier Hermanus Wildeman.

In 1862 gaat Nanna met haar familie in Amsterdam wonen op Kwakerpad 3. Er komen nog vijf kinderen, waarvan er één na korte tijd dood gaat. In 1884 verhuist weduwe De Graaff - Zwankhuizen met vier van haar kinderen naar de Govert Flinkstraat 77 in Amsterdam. Onze Nanna is dan al het huis uit. Haar zus Maria (geboren in 1863) trouwt in 1896 te Voorschoten. Broer Johannes (1865) wordt een half jaar na het overlijden van zijn moeder in 1895 als zelfstandige ingeschreven in het Bevolkingsregister. Hij is behanger van beroep, doch overlijdt al op 36-jarige leeftijd in 1901. Dan heeft Nanna nog drie broers: Jacobus (1867), die zich vestigt in Den

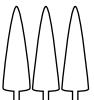


*Nanna in 1922*

Haag, de binnen een jaar overleden Willem (1870) en de daarop volgende broer met dezelfde naam: Willem (1871), die al op 18-jarige leeftijd overlijdt.

Nanna trekt in 1878, 16 jaar oud, als dienstbode in bij de drogisterijhoudende familie Van Doorn - Huijsink in Amsterdam. Zij vertrekt daar na drie jaar in 1881, is vervolgens als inwonende dienstbode in dienst van de familie Coster - de Vos op Keizersgracht 436.) Een jaar later, in mei 1882, vertrekt ze daar en wordt dienstbode bij de familie Pijnappel op het adres Heeregracht 164 te Amsterdam. Menso Pijnappel en Helena Brugmans hebben vier kinderen: Maria Barbara (1870), Elisabeth Antonia (1871), Jan Hendrik (1873) en Pibo Antonius (1875).

Mevrouw Pijnappel - Brugmans overlijdt op 41-jarige leeftijd, ruim een jaar na de geboorte van het laatste kind. De andere kinderen zijn dan 22, 3? en 5? jaar. In 1875 en 1876 zijn er bij de familie drie dienstbodes inwonend, in de daarop volgende jaren zijn dat er meestal vijf tegelijk. De dienstbodes blijven soms maar een half jaar, ande-



## NANNA 1861-1944

ren twee tot drie jaar. Eind 1880 komt er een huisvrouwster en in november 1881 een kinderjuffrouw, die maar een half jaar blijft. En dan komt Hanna in mei 1882 in dienst. Ze is dan ruim 20 jaar en zal tien jaar in dienst blijven. De kinderen zijn intussen respectievelijk bijna 12 (Marie), 11 (Lies), 9 (Jan Hendrik) en ruim 7 (Toon) jaar oud. Marie vertrekt, 13 jaar oud, naar Rheden, waar ze naar kostschool ging. Lies vertrekt op 16-jarige leeftijd naar een kostschool in Den Haag. Jan Hendrik vertrekt ook met 16 jaar uit de stad en Toon is tot 1892 nog thuis.

Vader Pijnappel is al vanaf 1855 advocaat en procureur in Amsterdam. Hij was vóór zijn huwelijk al lid van de gemeenteraad van Amsterdam en vanaf 1866 een kleine drie jaar lid van de Tweede Kamer namens Kiesdistrict Amsterdam. Hij heeft na het overlijden van zijn vrouw in 1876 zijn politieke activiteiten weer opgepakt en breidt ze kort daarna verder uit: hij is vanaf 1878 weer lid van de gemeenteraad en zal dat blijven tot 1899. Hij komt in december 1882 ook nog in de Eerste Kamer voor de provincie Noord-Holland en blijft met een onderbreking van 1 jaar senator tot 1901. In die functie is hij nauw betrokken bij de voorbereiding van allerlei wetgeving op het gebied van burgerlijk recht en handelsrecht. Van 1892 tot 1894 is hij ook nog twee jaar deken van de orde van advocaten.

Marie Pijnappel trouwde op 19 februari 1891 met Charles Ernest Henri Boissevain (NP p 69). Charles is dan 22 en Marie 20 jaar. In januari 1892 verhuist Nanna van de Pijnappels naar de familie Boissevain - Pijnappel, Vondelstraat 92, Amsterdam. Marie is dan zes maanden zwanger van haar eerste kind (Menso, geboren 19-4-1892) en Nanna is vanaf dat moment de steun en toeverlaat van Marie geworden en de kinderjuffrouw voor alle kinderen. Marie kreeg met grote regelmaat kinderen. De eerste werd 14 maanden na het huwelijk geboren. De vier daarna volgden met intervallen van 18 of 18,5 maanden en bij de volgende vier variëren de intervallen van 19, 25 tot 25 maanden. Gezien de regelmaat had Marie waarschijnlijk de gewoonte om een vast aantal maanden borstvoeding te geven, waardoor ze in die periode niet vruchtbaar was. Alleen het tiende kind, Dieuke, komt pas 44 maanden na Els. Marie is dan veertig en is een jaar daarvoor actief geworden in de beweging voor het vrouwenkiesrecht. Nanna viert vijf dagen later haar 51<sup>e</sup> verjaardag. Intussen is de familie Boissevain - Pijnappel al twee keer verhuisd en Nanna verhuist steeds mee. In 1895 gaat het gezin met drie kinderen eerst

naar Roemer Visscherstraat 42. De familie verhuist vervolgens in 1902 met zes kinderen naar het zeer grote huis aan Van Eeghenstraat 92 in Amsterdam. Het is speciaal voor de familie gebouwd en mede ontworpen door de heer des huizes. Het is in die tijd vaak de gewoonte, althans bij burgers van stand die een groot huis hebben, dat kinderen opgroeien in de kinderkamer. Zo ook bij de familie Boissevain - Pijnappel. De kinderen eten ook apart. Pas als ze 12 jaar oud zijn worden ze geacht bij de ouders aan tafel te zitten.



*Van Eeghenstraat 92, woonhuis van de familie vanaf 1902.*

Er is een keuken in het souterrain en een tuinkamer. Om bij de voordeur te komen moeten bezoekers twaalf treden op en op dat niveau is ook de salon en de eetkamer. Daarboven zijn nog twee volledige etages en een kleine zolder. De kinderkamer en de speelkamer zijn gesitueerd op de etage boven de salon en slaapkamers, logeerkamers en de badkamer.

Er zijn diverse personeelsleden voor de vele dagelijks terugkerende werkzaamheden. In de winter elke dag de haard uithalen, aanmaken en van brandstof voorzien in diverse kamers die gestookt werden (uiteraard niet de slaapkamers), er waren schoenen te poetsen, al die kamers moesten worden schoon gemaakt en er moest zilver en koper gepoetst worden.

Naast Nanna waren er was een kokkin en een keukenmeisje in dienst. Mevrouw Boissevain besprak dagelijks met de kokkin de planning voor het eten: zo nu en dan werden er ook grote diners gegeven.



## NANNA 1861-1944

Er kwam twee keer per week een hele dag een naaister. Niet alleen werden vrijwel alle kleren voor de kinderen zelf gemaakt, maar de kleren werden door opeenvolgende kinderen afgedragen en moesten dus ook weer worden versteld. En er waren ook handdoeken, schorten, lakens, gordijnen, etc. nodig en alles leverde weer verstel-goed op.

Volgens mondelinge overlevering had Nanna geen eigen slaapkamer. Haar bed stond - misschien enigszins afgescheiden - in een grote kamer, terwijl Emily, Teau en Els in de andere helft van deze kamer sliepen. Boven haar bed hing een prent met het Oog van God, Dat Alles Zag, wat sommige kinderen enigszins angstaanjagend vonden. Nanna had een eigen rieten stoel, waar ze op gesteld was. Die stond ergens om haar weinige privacy af te schermen en daar moesten de kinderen duidelijk afblijven.

Volgens de oudere kinderen was iedereen dol op Nanna. Ze was erg aardig en 'gewoon een schat', volgens Teau. Soms zei een van de kinderen: 'Nanna, jij gaat vast naar de hemel.' 'Ach kind,' zei Nanna dan, 'ik wil alleen maar zijn waar jullie ook zijn.' (Blijkbaar was het niet zo zeker dat de kinderen naar de hemel zouden gaan!) Zelfs de meest lieve kinderen leveren natuurlijk zorgen op: ze krijgen kinderziekten en vallen gaten in hun knieën. Twee van de kinderen hadden ook aanleg voor astma. Op een dag, toen er een ontvangst in huis was en de kinderen over de trapleuning hingen om de bezoekers en de jurken van de dames te bewonderen, viel Teau over de leuning en werd danig gekneusd door een lamp die gelukkig haar val brak. In de zomer van 1913 schrijft Marie een kaartje aan Nanna die kennelijk met de twee jongsten, Els (6) en Dieuke (2?) in een pension in Zandvoort verblijft, terwijl Teau (7?) waarschijnlijk ziek is: 'Temperatuur nu goed. Ze heeft nu pillen voor de hoest. Ze ziet heel smallekes. Het is rustig houden en voeden, wat erop aankomt. Het is dus maar goed dat de kleintjes weg zijn, het huis is veel rustiger (...).'

Hoewel het eigenlijk het werk van de knecht

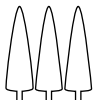


Nanna (52 jaar) en Dieuke (3 jaar), zomer 1914.

was om de kleinere kinderen van en naar school te brengen, deed Nanna dat ook regelmatig. Ze droeg 's winters een bontje waar ze erg zuinig op was. Als de kinderen aan haar arm hingen en het bontje daarbij in het gedrang dreigde te komen, was haar standaard uitdrukking: 'Pas op, kind, je plet 't.' Volgens Dieuke kon Nanna ook behoorlijk kribbig zijn. Dieuke was waarschijnlijk een moeilijk kind. Toen ze klein was, had ze langdurig dauwworm, een aandoening die vreselijk jeukt en waar het kind dus veel last van heeft. De 'behandeling' bestond voornamelijk uit baden in een bad met zemelen. En dat kwam natuurlijk ook op Nanna neer. Nanna zal bij de laatste kinderen ook wel eens gewoon moe zijn geweest. Voor zover bekend had Nanna weinig contact met haar familie. Ze had wel een neef waar ze erg dol op was. Daar werd ze soms mee geplaagd: 'Nou, Nanna, vertel het nou maar. Wat heb je met je neef?' En dan was het antwoord steevast: 'Kind, ik hóu van mijn neef, zóvèr als het gepast is.'

Van oud tot jong, van groot tot klein  
 zijn wy van Nanna geen lonten.  
 Los roept en ríjkt me ieter kint  
 hij worst sora ons allen ten zeeoste beemind  
 Lang leve onze oude jehouwe, } bis.  
 ons kleintje

Laatste versregels uit een jubileumlied, 1922.



## NANNA 1861-1944

Na de Eerste Wereldoorlog kochten Charles en Marie Boissevain het buiten 't Witzand in Blaricum. Nanna, 60 jaar oud, verhuisde in 1922 weer met hen mee. Dat jaar wordt uitvoerig gevierd dat Nanna dertig jaar in dienst van de familie is. De kinderen hebben liedjes geschreven en Nanna krijgt de tekst in een albumpje met alle foto's van de kinderen erop en een vermelding van de periode: 1892-1922. Uit de liedjes blijkt wel iets over de liefdevolle verhouding met de kinderen en ook dat Nanna na zes kinderen de drukte wel een beetje veel van het goede begon te vinden. Op een foto uit mei 1931 zit Nanna temidden van vele bloemen ter gelegenheid van haar jubileum: waarschijnlijk wordt daarbij alvast haar zeventigste verjaardag gevierd. Een jaar later is het vijftig jaar geleden dat Nanna, intussen 70 jaar, bij de familie Pijnappel in dienst kwam. Ook dit wordt op 't Witzand gevierd met een groot feest. Er is ook een diner met een menu "1882-1932" met daarop van een foto van Nanna, mogelijk genomen tijdens het huwelijk van Teau in 1929.

In 1919 wordt Sacha (Sara Adriana Petronella Boissevain, 1919) het eerste kleinkind en de oudste van Menso (NP p 72) geboren. Als de kinderen later met hun kleinkinderen op 't Witzand op bezoek komen, past Nanna weer op. Nanna heeft dan een eigen slaapkamer en zit/eetkamer, waar de kleinkinderen tussen de middag warm eten. En zo komt het dat diverse oudere kleinkinderen zich Nanna ook nog wel herinneren. Sacha weet nog dat als haar tantes dan binnenkwamen, Nanna voor hen een aardappel in de juskom doopte en die mochten ze dan zo opeten. In de winter van 1930/31 en in 1934 logeerde Mary de Jong - Boissevain (Maria Cornelia Boissevain, 1899) met haar kinderen Heentie (1926), Menso (1927) en Jan Toon (1929) op 't Witzand. Heentie en Menso herinneren zich dat Nanna altijd boos werd als de kinderen bij het eten morsten. Ze legde dan kranten op de vloer onder de stoel van de zondaar, meestal een van de twee jongsten. Maar vervolgens leerde ze de kinderen ook veel boter op hun brood te doen en daar de muisjes of hagelslag in te drukken. Jan Maurits Huiskens (1931), de oudste zoon van Teau, had eens de volgende conversatie met Nanna: 'Nee, dat kan niet, dan ben ik al lang dood. Jan Maurits: 'Niks erg, dan blaas ik je weer op.' Diverse mensen herinneren zich nog dat Nanna op 't Witzand vaak babysokjes aan het breien was. Mary kreeg ook het breipatroon van haar. Nanna zat graag bij het raam in haar favoriete stoel, vaak in een lange zwarte jurk en een grijs knotje op het hoofd. Nadat Charles Boissevain failliet was gegaan in 1936, werd 't Witzand verkocht. Het echtpaar



*Laatste versregels uit een jubileumlied, 1922. Nanna op menukaart voor diner t.g.v. het feit, dat ze 50 jaar in dienst van de Boissevains is, 1932. Nanna op menukaart voor diner t.g.v. het feit, dat ze 50 jaar in dienst van de Boissevains is, 1932.*

Boissevain - Pijnappel gaat in een bungalow wonen, 'Klein Witzand', gebouwd op een klein stuk van het oorspronkelijke terrein van 't Witzand.

Nanna gaat op 75-jarige leeftijd in 1936 weer in Amsterdam wonen. Waarschijnlijk op kamers ten huize van Mesman aan de Jan van Eijckstraat 28. Ze heeft blijkens het stempeltje 'Inv. Wet' in het bevolkingsregister recht op een uitkering volgens de Invaliditeit Wet, een soort AOW voor mensen die niet hebben gespaard voor de oude dag. In februari 1938 verhuist ze naar de Nicolaas Maesstraat 88 en anderhalf jaar later gaat ze naar Hilversum, 's Gravelandseweg 116. Daar woont ze dichterbij de buurt van Teau Huiskens - Boissevain (Catharine Josephine Boissevain, 1905), die dan een van de weinigen is die de tijd en de mogelijkheid heeft om zich om Nanna te bekommeren. Door die nauwe betrokkenheid weet haar dochter Isabel Huiskens (1934) zich ook nog diverse anekdotes en gezegden van Nanna te herinneren.

Toen Nanna in Hilversum woonde en een beetje begon te dementeren is ze op een goede dag met de trein en de tram naar Amsterdam gegaan, op zoek naar een nummer 'achtentachtig' in een straat in de buurt van het Concertgebouw, waar ze vroeger gewoond had. Dat klopt goed met het

## NANNA 1861-1944

adres waar ze woonde vóórdat ze in Hilversum ging wonen: de Nicolaes Maasstraat ligt hemelsbreed op 200 meter van het Concertgebouw. Het heeft de mensen ter plekke veel moeite gekost uit te vinden waar ze naar toe moest om weer naar haar actuele thuis te komen.

Het werd na een paar jaar in Hilversum duidelijk dat Nanna niet meer alleen kon blijven wonen. Charles Boissevain was in november 1940 overleden. Marie Boissevain - Pijnappel was intussen ook al de 70 gepasseerd, maar misschien heeft ze nog wel haar gewicht in de schaal kunnen leggen om een goede plek voor Nanna te vinden. Marie was als Statenlid jarenlang en met groot succes lid van het bestuur van het Provinciaal Ziekenhuis oftewel het krankzinnigengesticht Meerenberg, te Santpoort geweest. Daar werd Nanna opgenomen. Op 15 september 1942 wordt haar adres Brederodelaan 54 te Bloemendaal. Teau bracht Nanna met een bezwaard gemoed van Hilversum naar Santpoort. Maar Nanna besepte het blijkbaar niet en vond het een prachtig hotel met reuze aardige mensen. Later moest Nanna naar het psy-

chiatrisch ziekenhuis Den Dolder verhuizen, tegenwoordig het psychiatrisch ziekenhuis Willem Arntz Hoeve. Soms herkende Nanna Teau niet meer als ze in Den Dolder op bezoek kwam. Als de verpleegster zei: 'Daar is Teau', dan zei Nanna: 'Nee, dat is Teau niet!'. Maar ze met haar rug naar Teau zat en Teau riep als zij binnenkwam: 'Nanna, ik kom je opzoeken', zei Nanna onmiddellijk: 'O, daar is Teau!'. Volgens het bevolkingsregister is Johanna Maria de Graaff, Nanna voor de velen die haar gekend hebben, 82 jaar oud, op 13 april 1944 te Zeist overleden.

*Met hartelijke dank aan Teau, die voor haar overlijden graag over Nanna vertelde en aan Isabel Verstelt - Huisken (dochter van Teau), Sacha Boissevain (dochter van Menso), Heentie Kooiman - de Jong en Menso de Jong sr. (kinderen van Mary) en Charles Boissevain (zoon van Bob, NP p 74). De auteur houdt zich aanbevolen voor meer informatie over Nanna; [knienhuys@zonnet.nl](mailto:knienhuys@zonnet.nl).*

*Klarissa Nienhuys, Groningen*

## OPSPORING VERZOCHT

### De aangenomen kinderen van Mia Boissevain

**D**r. Maria Boissevain (1878 – 1959, NP p 54) was de jongste dochter van Jan Boissevain en Petronella Gerharda Johanna Brugmans. Ze was biologe en zeer actief in de Vereniging voor



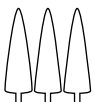
*Mia Boissevain, 1913.*

Vrouwenkiesrecht. Ze heeft een biografie geschreven over haar leven en familie tot 1915 ('Een Amsterdamse familie' in beperkte oplage gereproduceerd). De informatie over haar verdere leven is nogal mager.

Mia woonde tussen 1912 en 1915 bij haar jongste broer Walrave Boissevain, nadat hij weduwnaar was geworden en zorgde voor zijn twee kinderen Jan Gédéon Jérémie en Harry. Daar heeft Mia vrijwel niets over geschreven en Walrave in zijn biografie ('Mijn leven', uitgegeven in 1950) ook niet.

Mia heeft twee Engelse meisjes geadopteerd: Marguerite Irene Galloy (geboren 01-06-1916) en Nellie Gladys Studd (geboren 28-01-1919 in Thorpe Essex). Mia woonde met haar geadopteerde kinderen meisjes van 1925 of 1926 -1928 in Zwitserland. Daarna woont ze een tijd in Nederland. Vanaf de jaren dertig woonde ze waarschijnlijk in Londen, waar ze uiteindelijk ook overleed. Kan iemand mij voor een artikel over Mia in een volgende aflevering van het Boissevain-Bulletin aan meer informatie helpen?

*Klarissa Nienhuys (knienhuys@zonnet.nl)*



## VARIA

### Natasha Boissevain

Natasha overleed afgelopen 13 februari. Een portret van haar verscheen in 1950 en 1951 in ondermeer het bekende weekblad Saturday Evening Post in paginagrote advertenties voor een (destijds) bekend sigarettenmerk (zulke reclames mochten toen nog; zie achterzijde van dit Bulletin). Zij was bepaald een schoonheid en werd in de advertentie gepresenteerd als de mooie jonge debutante van het seizoen op een feest van de high society in New York. In Nederland's Patriciaat 1988 (NP p 100) staat zij vermeld, echter bij gebrek aan gegevens zeer onvolledig. In de jaren negentig heeft Tice Boissevain (NP p 65) haar weer opgespoord. Natasha Arabella Helen werd op 14 juni 1932 geboren als dochter van John Magee Boissevain en Suzanna Saroukhanoff.

### Die moeilijke naam

In de financiële wereld vervulden vroeger wisselopers een belangrijke functie in het verkeer tussen banken en effectenkantoren. Een van hen placht de destijds bekende bankiersfirma Gebr. Boissevain steeds aan te duiden als 'Bozeman'. De kassier van een bank die vaak geprobeerd had hem te verbeteren – vergeefs – nam er een keer

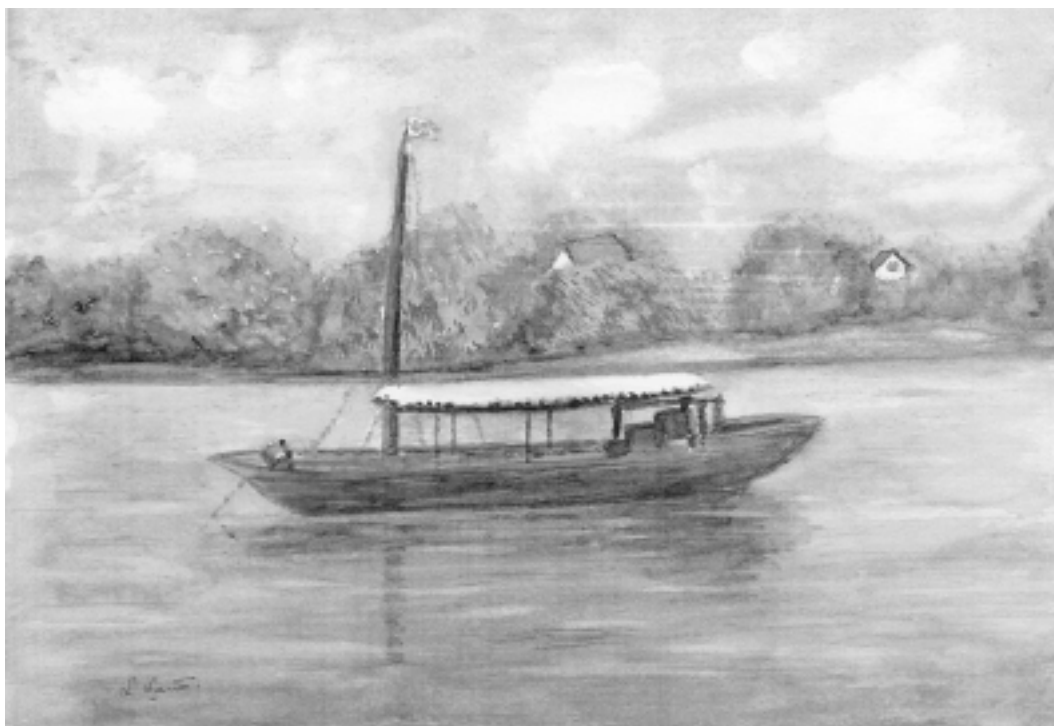
wat meer tijd voor en legde het nog eens uitvoerig uit. De wisselopper antwoordde: 'Nu begrijp ik het, ik zal het voortaan goed zeggen. Hier hebt u 15.000 gulden van mijnheer Bozeman'.

### Levenskunst van Nella

Petronella Johanna Boissevain (1881 - 1956, NP p 69) was het negende kind van Charles Boissevain (letterkundige en hoofdredacteur Algemeen Handelsblad) en Emily Héloïse MacDonell. Ze had een aantal familieleden, die zich nogal intensief met het vrouwenkiesrecht (VKR) hebben bezig gehouden.

Haar oudere zuster Maria van Eeghen - Boissevain (1869 - 1959) en haar schoonzuster Marie Boissevain - Pijnappel (1870 - 1950) waren actief in de Bond voor VKR. Nella's nicht Mia Boissevain (1878-1959), was een tijd een van de steunpilaren van de Vereniging voor VKR. En Nella's broer Eugen Jan (1880 - 1949) trouwde in 1913 met Inez Milholland, een van beroemd geworden voorvechtsters van VKR in de Verenigde Staten.

Ook Nella heeft haar steentje aan de strijd bijgedragen. Ze ging in 1911 namens de Bond naar een internationale bijeenkomst over VKR in



*Gabarenscheepje, zoals die al in de 17<sup>e</sup> eeuw op de Dordogne voer. Tekening door Lies Land - Boissevain, 2004*



## VARIA

Stockholm. Ze werd daarbij gesponsord door een echtpaar, mogelijk haar broer en schoonzus Charles en Marie Boissevain - Pijnappel. Na de reis brengt Nella op diverse bijeenkomsten van de Bond verslag uit van haar bezoek aan Stockholm. In juni 1912 wordt Nella Boissevain de tweede secretaris van de Bond. Maria van Eeghen treedt bij die gelegenheid af als voorzit-

ster en Marie Boissevain - Pijnappel volgt haar op. In juli 1914 legt Nella haar functie neer. Een klein jaar later trouwt Nella op 20 mei 1915 met Eduard Theodoor Hissink in Soerabaja. Ze gaan later in Leeuwarden wonen, waar Hissink directeur van een kantoor van de Amsterdamse Bank wordt.

In het gemeentearchief van Amsterdam ligt een afschrift van de stellingen van Nella 'ter verkrijging van de graad van doctor in de Ars Vivendi, volgens besluit van de senaat tegen bedenkingen van de faculteit der Ars Vivendi te

verdedigen 23-10-1943.' De aanleiding voor de datum is niet duidelijk. Nella is dan bijna 62 jaar. De stellingen van Nella inzake de levenskunst luiden:

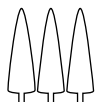
- |       |   |
|-------|---|
| I.    | Ik heb niets gepresteerd in mijn leven.                                     |
| II.   | De eerste vijf kinderen zijn heel druk, daarna gaat het vanzelf.            |
| III.  | Schummelen is moreel geoorloofd, mits niemand het ziet.                     |
| IV.   | Onkruid wieden is goed voor je lever.                                       |
| V.    | Kinderen onder het jaar, daar is niets aan.                                 |
| VI.   | Er kunnen minstens 300 menschen kampeeren op de Ebbinge.                    |
| VII.  | Vader heeft het altijd gedaan.  |
| VIII. | Ieder huis moet 12 maal verbouwd worden.                                    |
| IX.   | Er kan altijd nog wel eentje bij.   |
| X.    | Ik ben een oude vrouw, die nergens meer goed voor is.                       |
| XI.   | Ik ben altijd eerder beter dan een ander.                                   |
| XII.  | Je slechte eigenschappen kan je niet helpen, die heb je van je achterneven. |
| XIII. | Wij Boissevains hebben geen vitaliteit.                                     |
| XIV.  | Dit jaar vieren wij geen Sinterklaas.                                       |
| XV.   | Alleen voor iedereen een klein cadeautje en een letter.                     |

*Bron: diverse nummers van De Ploeger, (het blad van de Bond voor Vrouwenkiesrecht), 1910-1914*

### Gedenkplaat

Tijdens de reünie naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van het Montessori Lyceum te Amsterdam werd op 18 juni de gedenkplaat onthuld ter herinnering aan de leerlingen en de medewerkers van de school, die zijn omgekomen tijdens de Tweede Wereldoorlog. Er staan 25 namen in, waarvan 21 van (oud-) leerlingen. Ze waren tussen de 15 en 25 jaar oud toen ze wer-

den opgepakt, gevangen gezet, gefusilleerd, vergast of door uitputting in concentratiekampen zijn omgekomen. Onder hen zijn Gideon (Gi) en Jan Karel (Janka) Boissevain (NP p 56), de zonen van Jan Boissevain (ook omgekomen, NP p 55) en Mies Boissevain - Van Lenep. Een indrukwekkende sobere plechtigheid, waaraan Saskia en Annemie Boissevain en Hugo de Groot deelnamen.



## FAMILIEBERICHTEN EN AANVULLINGEN

### NEDERLANDS PATRICIAAT 1988 (jaargang 72)

PAGINA	NUMMER	NAAM
61	VIIIb-10	Mia Canters-Boissevain, overl. Rotterdam 2 juni 2005.
75	Xj-4	Valentijn Boissevain en Esther Maria Cornelia (Isaney) Boissevain-van Hall zijn op 16 juni 2003 gescheiden.
81	Xn-2	Dana Gideon Boissevain en Delia Bunch hebben een dochter: Brandy Lee Boissevain, geb. Alameda (CA, USA) 10 juli 1986 Dana Gideon huwde ... juni 1990 Nani Newton, geb. ... 14 maart 1961. Ze hebben een zoon: Eric Michael Boissevain, geb. ... 18 juli 1991.
96	Xr	Robert Eric Boissevain, overl. Vedbaek (Denemarken) 30 december 2004.
97	Xt-1	Daniel en Rosa Boissevain-Goldstein kregen een derde kind: Linda Britt Boissevain, geb. Zutphen 19 januari 2005.
97	Xt-2	Willemijn Boissevain en Ronny Strijk kregen een tweede kind: Lotte Strijk, geb. Apeldoorn 5 december 2005.
100	IXq-2	Natasha Arabella Helen Ford-Boissevain, overl. Greenwich (NY, USA) 13 februari 2005.
112	IXt	Walter Boissevain, overl. Weybridge (Surrey, Engeland) 13 oktober 2005.
115	VIIIq-3	Mathilde (Thilly) Margaretha Cornélie Davies - Boissevain, overleed Falmouth (Cornwall, UK) 30 november 2005.
116	Xw-2	Geoffrey Todd Boissevain huwde in Ford Erie (ONT, Canada) 6 augustus 2005 Janna Bulk (pianolerares), geb. Dunville (ONT, Canada) 21 juni 1982, dr. van Frank Bulk en Els Lammers.
143	IXaf-4*	Marianne Bertha Boissevain-van Gumster, overl. Deventer 10 oktober 2005.

Hier is de systematiek gevolgd van de officiële stamboom, zoals die is afgedrukt in de publicatie *Nederland's Patriciaat 1988* (jaargang 72) en in de *Boissevain-Bulletins* van 1991 t/m 2004. Toegevoegd zijn kinderen van geboren Boissevain-vrouwen, ook als die niet meer de naam Boissevain dragen. De Boissevain-Stichting beschikt over vele verdere uitwerkingen in de vrouwelijke lijnen. Nadere informatie hierover is verkrijgbaar bij Robert Lucas (Bob) Boissevain, Esdoornkade 4, 2101 WN Heemstede; tel. & fax 023-528 6849; e-mail [rl.boissevain@worldonline.nl](mailto:rl.boissevain@worldonline.nl)  
Voor meer informatie houden wij ons aanbevolen. Houd ons op de hoogte van geboorten, huwelijken, echtscheidingen, overlijden en adreswijzigingen! Exemplaren van *Nederland's Patriciaat 1988* (jaargang 72) (het zogenoemde "blauwe boekje") zijn verkrijgbaar bij het Centraal Bureau voor Genealogie, Postbus 11755, 2502 AT Den Haag.

*Illustratie achterzijde Bulletin: Natasha Boissevain in sigarettenreclame in de Saturday Evening Post van 11 november 1950*

